

IESPĒJAMAIS EIROPAS JŪRLIETU, ZIVSAIMNIECĪBAS UN AKVAKULTŪRAS FONDA UN ZIVJU FONDA ATBALSTS ZIVJU DZĪVOTŅU KVALITĀTES UZLABOŠANAI

2023.gada 19.maijs, Ropaži

Zemkopības ministrija

Programma zivsaimniecības attīstībai 2021-2027 (PZA) pasākums "Zivju dzīvotņu kvalitātes uzlabošana"

Mērķis – veicināt ūdens bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu aizsargāšanu un atjaunošanu.

Atbalsts paredzēts:

- Daugavas, Gaujas, Lielupes un Ventas upju baseinu apgabalu apsaimniekošanas plānos un plūdu riska pārvaldības plānos 2022.–2027. gadam identificētajos prioritārajos zivju migrācijas šķēršļos;
- atbilstoši valsts zinātniskā institūta “BIOR” pētnieku veiktajā priekšizpētē norādītajiem risinājumiem.

Pieejamais finansējums – 2 milj. *euro*

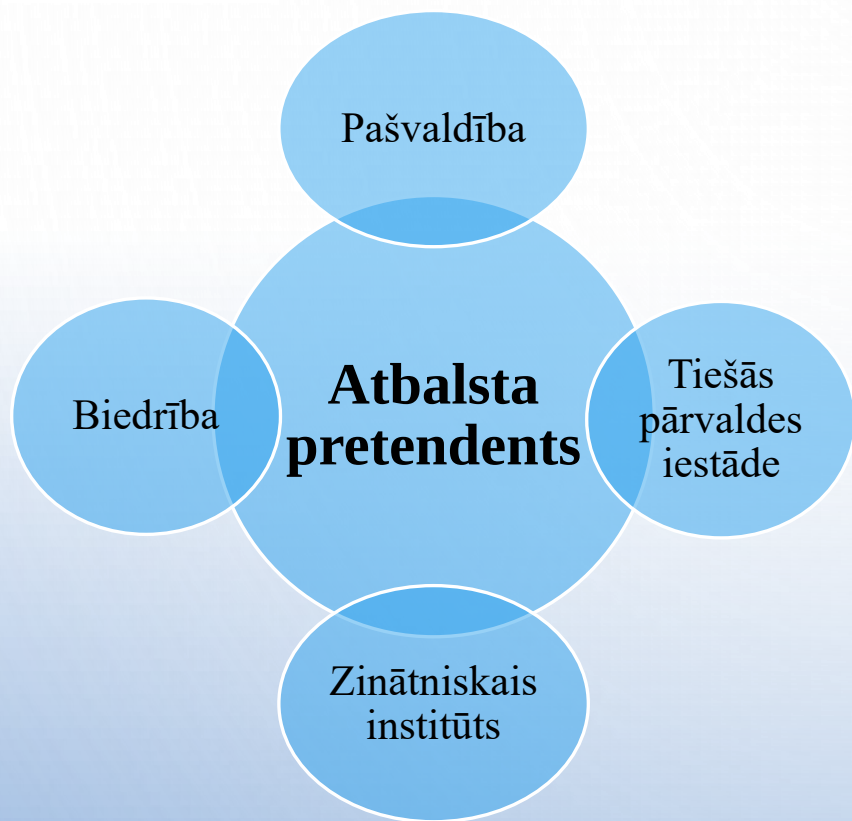
Atbalsta intensitāte – līdz 100%

Zemkopības ministrija

PZA pasākums "Zivju dzīvotņu kvalitātes uzlabošana"

Atvērtie un aktuālie jautājumi

Atbalstāmās darbības:

- Šķēršļa nojaukšana
- Pārbūve
- Zivju ceļa izveide

Projektu atlases kritēriji projektu rindošanai:

- Atbilstoši BIOR izstrādātajam prioritārajam sarakstam (*varētu būt pieejams septembrī*) - priekšroka tam, kuram augstāka prioritāte;
- Pretendenta piesaistītais līdzfinansējums projekta īstenošanai – priekšroka tam, kuram piesaistīts lielāks privātā līdzfinansējuma īpatsvars

Zemkopības ministrija

Zivju fonda atbalsts zivju dabisko dzīvotņu kvalitātes uzlabošanai un nārsta vietu atjaunošanai (I)

- ✓ Projekti tiek atbalstīti Zivju fonda pasākumā «Zivju resursu pavairošanai un atražošanai publiskajās ūdenstilpēs un ūdenstilpēs, kurās zvejas tiesības pieder valstij, citās ūdenstilpēs, kas ir valsts vai pašvaldību īpašumā, kā arī privātajās upēs, kurās ir atļauta makšķerēšana».
- ✓ Pasākuma nosacījumi paredz, ka no pasākumam iesniegtajiem projektiem prioritāri atbalstāmi septiņi projekti, kuros paredzēta zivju dabisko dzīvotņu kvalitātes uzlabošana un nārsta vietu atjaunošana publiski pieejamos ūdeņos. Pārējie minētā veida projekti (ja tādi tiek iesniegti vairāk kā septiņi) tiek vērtēti un atbalsts to īstenošanai piešķirams augstākā novērtējuma secībā, vērtējot tos kopā ar visiem citiem pasākumam iesniegtajiem projektiem.
- ✓ No 2017. līdz 2022. gadam no Zivju fonda atbalstīti 38 šāda veida projekti, kuriem kopumā piešķirts 455 097 *euro* finansējums.

Zemkopības ministrija

Zivju fonda atbalsts zivju dabisko dzīvotņu kvalitātes uzlabošanai un nārsta vietu atjaunošanai (II)

- ✓ Viena projekta iesnieguma maksimālais atbalsta apmērs nepārsniedz 15000 EUR, tomēr viens atbalsta pretendents drīkst iesniegt vairāk nekā vienu projektu.
- ✓ Projektos jāparedz konkrētās projekta īstenošanas vietas situācijas izvērtējuma veikšana un iesniegšana Lauku atbalsta dienestam pirms projektā paredzēto zivju dzīvotņu un nārsta vietu atjaunošanas darbu uzsākšanas. Izvērtējums veicams saskaņā ar Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskā institūta «BIOR» izstrādāto metodiku, kas pieejama tīmekļvietnes www.bior.lv sadaļā «Valsts deleģētās funkcijas (Zivju resursu atražošana)».
- ✓ Projekta īstenošanas vietas un veikto darbu atbilstības novērtējumu pēc projekta pabeigšanas veic Lauku atbalsta dienests.

Zemkopības ministrija

Zivju dabisko dzīvotņu kvalitātes uzlabošanas un nārsta vietu atjaunošanas īstenotie projekti 2020., 2021., 2022. gadā (I)

Īstenošanas vieta	Paveiktais
2020.gads	
Salaca , pirms Staiceles papīrfabrikas aizsprosta	Upes posms attīrīts no sanesumiem.
Lielupe , Bauskas un Rundāles novadā	Gultne iztīrīta no ūdenszālēm, dūņām un sanesumiem 800 m garumā ar kopējo platību 4,0 ha, uzirdināta akmeņainā grunts līdz 0,5 m dziļumam.
Gauja pie Sikšņu krācēm	Atjaunotas zivju dzīvotņu un nārsta teritorijas 1,01 hektāra platībā.
Korģes upe , ceļš pie “Vecmelderiem” līdz autoceļam “Limbaži – Salacgrīva”	Attīrīts 3,5 km garš posms no dažādiem šķēršļiem (koku sagāzumi, bebru dambji un aizgrauztie koki, mākslīgie akmeņu krāvumi). Veikta jaunu nārsta vietu iekārtošana 150 m ² platībā.
Līgatnes upe	Uzlabots zivju ceļš pār Anfabrikas slūžām, nodrošinot tā lejasdaļas atrašanos zem ūdens līmeņa un paverot migrācijas iespējas ne tikai lašveidīgajām zivīm, bet arī citām zivju sugām un nēģiem. Izvietoti akmens gabioni, izveidojot mākslīgo atstraumi, kur zivis uzturas līdz atrod ieeju zivju ceļā.
Burtnieku ezers	Veikta ihtiofaunas izpēte un ūdensaugu izplaušana piekrastes joslā 13 ha platībā, lai paplašinātu līdaku nārsta teritorijas.
Lielupe , Bauskas novadā Mūsa un Mēmele	Gultne iztīrīta no ūdenszālēm, dūņām un sanesumiem 4 ha platībā, kā arī uzirdināta. Izplauti meldri Mūsā un Mēmelē 5,5 ha platībā. Atjaunotas un uzlabotas dabīgās vimbu un upes nēģu nārsta vietas.

Zemkopības ministrija

Zivju dabisko dzīvotņu kvalitātes uzlabošanas un nārsta vietu atjaunošanas īstenotie projekti 2020., 2021., 2022. gadā (II)

Īstenošanas vieta	Paveiktais
2021.gads	
Burtnieku ezers	Veikta daļēja ūdensaugu pļaušana 15 ha platībā, ūdensaugu izkraušana, transportēšana uz novietni. Uzlabota dabisko dzīvotņu kvalitāte.
Gauja, Sikšņu krāces	Attīrīta no ūdenszāļu aizauguma un sanesumiem 1,20 ha platībā. Apzinātas un labiekārtotas potenciālās zivju nārsta ligzdas, kā arī attīrītas dabiskās zivju dzīvotnes (bedres, dabīgie sanesumi).
Brasla, lejpus Braslas HES	Izlīdzināta ūdensteces grunts (kopā 7286m ²), lai mazūdens periodā nodrošinātu nārsta vietu atrašanos zem ūdens. Pie Virtakas ieža 1190m ² platībā iztīrītas ūdenstecē esošās lašveidīgo zivju nārsta vietas, tās atbrīvojot no ūdensaugu aizauguma. Apzinātas un labiekārtotas potenciālās nārsta ligzdas, kā arī attīrītas dabiskās zivju dzīvotnes (bedres, dabīgie sanesumi u.tml.), atstājot laukumam nepieciešamās slēptuves – koku sagāzumus, paceres.
Svētupe, no bijušā Salacgrīvas novada robežas līdz tiltam pār Svētupi uz V142 autoceļa	Attīrīta 6,6 km garā posmā. Nārsta vietu rekultivācija 340 m ² platībā, straujtecēs apstrāde ar sūkni, mākslīgo akmens krāvumu nojaukšana ~ 10 m ³ , trīs bebru dambju nojaukšana ~ 8 m ³ , upes atbrīvošana no koku sagāžumiem ~ 87 m ³ un 30 jaunu nārsta vietu (ligzdu) veidošana.
Salaca, no Korges ietekas Salacā līdz Jaunupes ietekai Salacā	Rekultivētas nārsta vietas 4 km garā upes posmā, izmantojot spiediena sūkni, aptuveni 3686 m ² platībā un izveidotas 30 jaunas nārsta vietas.

Zemkopības ministrija

Zivju dabisko dzīvotņu kvalitātes uzlabošanas un nārsta vietu atjaunošanas īstenotie projekti 2020., 2021., 2022. gadā (III)

Īstenošanas vieta	Paveiktais
2021.gads	
Gauja , Ādažu novada teritorijā	Attīrīts no dažādiem lašveidīgajām zivīm grūti pārvaramiem šķēršļiem (vairāki koku sanesumi); atjaunotas vēsturiskās nārsta vietas, izmantojot dažādas oļu frakcijas; no upē esošajiem oļiem novāktas saaugušās zāles un citi svešķermeņi kas traucētu zivju veiksmīgam nārstam.
2022.gads	
Lielupes augštece Mūsa	Atjaunotas vimbu un upes nēģu nārsta vietas. Gultne iztīrīta no ūdensaugiem, dūņām, sanesumiem un nosēdumiem Rundāles pagastā pretī Mežotnei un Važītes kapsētai ap 700 m garumā un 3,0 ha platībā. Izplāuti meldri Mūsas upē vairāk kā 5,5 ha platībā
Īģes upe , no ietekas Salacā līdz Akmens krāvuma tiltnam	Uzlabotas dabiskās dzīvotnes 6 km garā posmā, atbrīvojot upi no lašveidīgajām zivīm nepārvaramiem šķēršļiem. Izveidotas 3 jaunas nārsta vietas, novākti mākslīgie akmeņi krāvu (ap 3 m ³) un četri bebru dambji, upe atbrīvota no sanesumiem un koku sagāzumiem (ap 100 m ³).
Svētupe , no Jaunupes iztekas pa straumi uz augšu līdz tiltam pāri ceļam V143 Kuiķulē	Atjaunotas nārsta vietas un uzlabotas dabisko dzīvotņu kvalitāte 5,71 km garumā, atbrīvojot upi no lašveidīgajām zivīm nepārvaramiem šķēršļiem.

Zemkopības ministrija

Zivju dabisko dzīvotņu kvalitātes uzlabošanas un nārsta vietu atjaunošanas īstenotie projekti 2020., 2021., 2022. gadā (IV)

Īstenošanas vieta	Paveiktais
2022.gads	
Vitrupe , Vitrupes ielejā blakus ceļam V138 pie mājām “Cinīši” un augšup pa straumi līdz kreisā krasta kanāla ietekai Viļķenes pagastā	Uzlabota dabisko dzīvotņu kvalitāte 3,61 km garā posmā, atbrīvojot upi no lašveidīgajām zivīm nepārvaramiem šķēršļiem. Izveidotas 5 jaunas nārsta vietas, novākti mākslīgie akmens krāvumi (ap 9 m ³) un trīs bebru dambji, upe atbrīvota no sanesumiem un koku sagāzumiem (ap 160 m ³).
Burtnieku ezers	Daļēji izplauti ūdensaugi 15 ha platībā, paplašinot līdaku nārsta teritorijas. Uzlabota dabisko dzīvotņu kvalitāte.
Lielupe , Bauskas pilsētas teritorijā	Iztīrīta gultne no ūdenszālēm, dūņām un sanesumiem 4 ha platībā, veikta upes grunts irdināšana un veidošana. Atjaunotas un uzlabotas dabīgās vimbu un upes nēģu nārsta vietas.
Salaca , no “Silvēveriem” līdz Niedru ielai, Vecsalacā, Salacgrīvas pagastā	Aptuveni 3 km garā upes posmā rekultivētas nārsta vietas, izmantojot speciāli aprīkotu kāpurķēžu ekskavatoru ar grunts irdinātāju. Atjaunotas straujtes aptuveni 3 ha platībā, ietverot grunts irdināšanu un apauguma norakšanu un velēnas izcelšanu krastā.
Gauja , Ādažu novada teritorijā	1300 m ² platībā attīrīts no dažādiem lašveidīgajām zivīm grūti pārvaramiem šķēršļiem (vairāki koku sanesumi), atjaunotas vēsturiskās nārsta vietas, iztīrītajās vietās sabērti oļi.

Zemkopības ministrija

PALDIES PAR JŪSU UZMANĪBU!